

9. Yargı Paketi Kapsamında Bazı Usul Kanunlarında Yapılan Değişiklikler

I. Giriş

“9. Yargı Paketi” olarak adlandırılan ve birçok kanunda değişiklik yapan 7531 sayılı “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” (“**Kanun**”) 14.11.2024 tarihli ve 32722 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Kanunun tüm maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu yayınımızda sadece, Kanun ile 2004 sayılı İcra İflas Kanunu’nda, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun, 6235 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu, 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunu’nda yapılan değişiklikler ele alınmıştır.

Kanun kapsamında ayrıca 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu’nda da bir kısım önemli değişiklikler yapılmış olup söz konusu değişiklikler ayrı bir yayında ele alınacaktır.

Kanun’un metnine [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

II. İcra İflas Kanunu’nda Yapılan Değişiklikler

1. İcradan Satışlarda Açık Artırmada Teklifler Arasında Bulunması Gereken Fark Artırılmıştır.

Kanun’un 1. maddesiyle 111/b maddesinin 4. fıkrasında yer alan “binde birinden ve herhâlde yüz Türk lirasından” ibaresi “binde beşinden ve herhâlde bin Türk lirasından” şeklinde değiştirilmiş, böylelikle teklifler arasında bulunması gereken fark tutarı artırılmıştır.

2. İcradan Satışlarda Açık Artırma Süresi On Dakikadan Üç Dakikaya Düşürülmüş ve Uzama Süreleri Bir Saat ile Sınırlanmıştır.

İcra ve İflas Kanunu'nun 111/b maddesinin 6. fıkrasının Kanun ile değiştirilen hükmü uyarınca *"Açık artırma süresinin son on dakikası içinde yeni bir teklifin verilmesi hâlinde açık artırma üç dakika uzatılır. Uzama süresi içinde yeni bir teklif verilmesi hâlinde açık artırma süresi her yeni teklifin verilmesinden itibaren üç dakika uzatılır. Son uzama süresi içinde yeni bir teklif verilmezse mal en yüksek teklif verene ihale edilir. Uzama sürelerinin toplamı bir saati geçemez. Bir saatlik süre Adalet Bakanlığının kararıyla kısaltılabilir, uzatılabilir veya kaldırılabilir ve bu kararlar Bakanlığın resmi internet sitesinde duyurulur."* Elektronik ortamda açık artırmaya ilişkin bu maddede Kanun'un 1. maddesiyle uzama süresi ve usulde değişikliğe gidilmiş olup açık artırma süresinin son on dakikası içinde yeni bir teklifin verilmesi hâlinde açık artırma süresinin 3 dakika uzatılacağı, yeni bir teklif verilmesi hâlinde açık artırma süresinin her yeni teklifin verilmesinden itibaren 3 dakika uzatılacağı düzenlenmiş, bu uzama süresinin toplamda bir saati geçemeyeceği hükme bağlanmıştır.

Hükmün eski hali; *"Açık artırma süresinin son on dakikası içinde yeni bir teklifin verilmesi hâlinde açık artırma bir defaya mahsus olmak üzere on dakika uzatılır."* şeklindeydi. Dolayısıyla Kanun ile getirilen değişiklik ile son on dakika içinde bir teklif ile verilmesine bağlı uzama süresi 10 dakikadan 3 dakikaya indirilerek kısaltılmış ancak teklif üzerine uzama bir defaya mahsus olmaktan çıkarılarak, uzama süresi içinde verilen teklif neticesinde üçer dakikalık sürelerle birçok kez uzama imkânı sağlanmıştır. Ancak yeni düzenleme ile uzama süreleri toplamda 1 saat ile sınırlanmıştır. Ayrıca önemle belirtelim ki Kanun'un geçiş düzenlemesi niteliğindeki Geçici 1. maddesi ile, ilgili değişiklik yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı yapılmış ancak açık artırma süresi henüz sona ermemiş olan açık artırmalar hakkında da uygulanacağı düzenlenmiştir.

3. Bölge Adliye Mahkemesinin Kaldırma veya Yargıtay'ın Bozma Kararları Üzerine Yeniden Verilen Kararlar Hakkında, İlk Karar Tarihinde Geçerli Parasal Sınırların Uygulanacağı Düzenlenmiştir.

Mevcut yargı uygulamasında, istinaf ve temyiz kanun yolu başvurularında hükmün verildiği tarihteki parasal sınırlar uygulanmaktadır. Bu sebeple, ilk karar tarihinde kanun yoluna başvuru imkânı olan dosyada, kaldırma veya bozma kararına üzerine verilen yeni karar sonrasında parasal sınırdan meydana gelen artış nedeniyle istinaf ve temyiz kanun yoluna başvurma imkânı ortadan kalkabilmekteydi. Bu kapsamda, doğabilecek hak

kayıplarının önüne geçebilmek ve verilen yeni kararların kaldırma ve bozmaya uygun olup olmadığının denetimini sağlayabilmek amacıyla Ek Madde 1'e "*İstinaf ve temyiz kanun yoluna başvuruda esas alınan parasal sınırdan yeniden değerlendirilme nedeniyle meydana gelen artış, bölge adliye mahkemesinin kaldırma veya Yargıtay'ın bozma kararları üzerine yeniden verilen kararlar hakkında uygulanmaz, ilk karar tarihinde geçerli olan parasal sınırlar esas alınır.*" düzenlemesi eklenmiştir.

Kanun'un geçiş düzenlemesi niteliğinde Geçici 1. maddesi uyarınca, söz konusu düzenleme, Bölge Adliye Mahkemesi'nin kaldırma veya Yargıtay'ın bozma kararları üzerine bu maddenin yürürlüğe girdiği 14.11.2024 tarihinden sonra verilen kaldırma veya bozma kararları üzerine verilen tüm kararlar hakkında uygulanacaktır.

III. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler

Bölge Adliye Mahkemesinin Kaldırma veya Yargıtay'ın Bozma Kararları Üzerine Yeniden Verilen Kararlar Hakkında, İlk Karar Tarihinde Geçerli Parasal Sınırların Uygulanacağı Düzenlenmiştir.

Kanun'un 22. maddesiyle Ek Madde 1'ne eklenen yeni düzenlemeye göre; "*İstinaf ve temyiz kanun yoluna başvuruda esas alınan parasal sınırdan yeniden değerlendirilme nedeniyle meydana gelen artış, bölge adliye mahkemesinin kaldırma veya Yargıtay'ın bozma kararları üzerine yeniden verilen kararlar hakkında uygulanmaz, ilk karar tarihinde geçerli olan parasal sınırlar esas alınır.*"

Bu düzenlemeyle, istinaf ve temyiz kanun yoluna başvuruda esas alınan parasal sınırdan yeniden değerlendirilme nedeniyle meydana gelen artış, Bölge Adliye Mahkemesi'nin kaldırma veya Yargıtay'ın bozma kararları üzerine yeniden verilen kararlar hakkında uygulanmayacağı, istinaf ve temyiz kanun yoluna konu ilk karar tarihinde geçerli olan parasal sınırlar esas alınacağı İcra İflas Kanunu'nda yapılan değişikliğe paralel olarak düzenlenmiş böylelikle bu hususta kanunlar arasında gerekli uyum sağlanmıştır.

Ek olarak Kanun'un 22. maddesiyle, "Parasal sınırların artırılması" kenar başlıklı Ek madde 1'nin 1. fıkrasında yer alan "on" ibaresi "bin" şeklinde değiştirilmiştir. Böylelikle Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirilme oranında artırılması suretiyle belirlenen tutarların bin Türk lirasını aşmayan kısımlarının parasal sınırın belirlenmesinde dikkate alınmayacağı düzenlenmiştir. İlgili değişiklik, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanmaya başlamıştır.

IV. Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'da Yapılan Değişiklikler

Davanın Açıldığı Tarihte Heyet Olarak Bakılan Davalara Parasal Sınırlar Değişse de Heyet Olarak Bakılmaya Devam Edilecektir.

Kanun'un 5. maddesiyle 2576 sayılı Kanun'un ek 1. maddesine "**Parasal sınırların arttırılması**" kenar başlığı eklenmiş olup bu kapsamda maddede değişiklik yapılmıştır. 2576 sayılı Kanun'un, 7. maddesinde tek hâkimle bakılacak davalar düzenlenmektedir. Bu kapsamda idare ve vergi mahkemelerindeki 2024 yılı itibarıyla konusu iki yüz yetmiş bin Türk lirasını aşmayan davalar bu mahkemelerde görev yapan hâkimlerden biri tarafından çözümlenmektedir. Ek madde 1'deki yeni düzenleme uyarınca; "*Tek hâkimle çözümlenecek davaların belirlenmesinde dava tarihindeki, miktar arttırımı yapılan hâllerde ise arttırımın yapıldığı tarihteki parasal sınır esas alınır.*" Bilindiği üzere davanın açıldığı tarihteki parasal sınır itibarıyla heyetle bakılan bir davanın, parasal sınırının yeni takvim yılında artması sebebiyle yargılama devam ederken bu kez tek hâkim tarafından bakılması durumu ortaya çıkmaktadır. Bunun engellenmesi amacıyla yapılan yeni düzenleme uyarınca, davanın açıldığı tarihte heyet halinde bakılması gereken bir davaya, parasal sınır artsa da yine heyet olarak bakılmaya devam edilecektir.

V. Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler

1. Taşınmazın Devrine veya Taşınmaz Üzerinde Sınırlı Ayni Hak Kurulmasına İlişkin Yapılan Arabuluculuk Görüşmeleri Neticesinde Alınan Anlaşma Belgesine Dayanarak Tapuda Tescil Yapılabilecektir.

Taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıklar 1 Eylül 2023 tarihinden itibaren arabuluculuğa tabi olmuştur. Bu çerçevede 6325 Sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'na 17/B maddesi eklenmiştir. Kanun'un 24. maddesindeki yeni düzenlemeye göre; "*Anlaşma belgesinin taraflarından biri, icra edilebilirlik şerhi verilmesinden sonra tapu müdürlüğünden tescil talebinde bulunabilir. Tapu müdürlüğüne taşınmaza ilişkin mevzuatta öngörülen gerekli inceleme ve değerlendirme yapıldıktan sonra resmi senet düzenlenmeksizin tescil talebi yerine getirilir.*" Bu düzenlemeyle, arabuluculuk neticesinde tarafların anlaşmaya varması halinde, icra edilebilirlik şerhi almak şartıyla hakkın tapuya tescil edilebileceği açıklığa kavuşturulmuştur.

2. Dava Şartı Arabuluculuk Görüşmelerine Katılmayan Taraf Açılan Davada Kısmen veya Tamamen Haklı Çıkması Durumunda Yargılama Giderlerinin Yarısından Sorumlu Tutulacaktır.

Kanun'un 25. maddesindeki yeni düzenleme öncesinde 6325 sayılı Kanun'un 18/A maddesindeki; *"Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilir ve bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çıksa bile yargılama giderlerinin tamamından sorumlu tutulur. Ayrıca bu taraf lehine vekâlet ücretine hükmedilmez."* şeklindeki düzenleme Anayasa Mahkemesi tarafından 14/3/2024 tarih ve 2023/160 E., 2024/77 K. sayılı kararla iptal edilmişti. Söz konusu karara ilişkin yayınumıza da [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

İptal kararı ve gerekçesi gözetilerek yapılan yeni düzenleme ile arabuluculuk toplantısına geçerli bir mazeret sunmaksızın katılmayıp yargılamada kısmen veya tamamen haklı çıkan tarafın yargılama giderlerinden sorumluluğu azaltılmıştır.

6235 sayılı Kanun'un değişiklik sonrası yeni haline göre *"Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilir ve bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çıksa bile karşı tarafın ödemekle yükümlü olduğu yargılama giderlerinin yarısından sorumlu tutulur. Ayrıca bu taraf lehine Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenen vekâlet ücretinin yarısına hükmedilir."*

3. Mesleğinde 20 Yıl Kıdeme Sahip Olan Hukuk Fakültesi Mezunlarına Arabuluculuk Sınavına Girmeden Arabulucu Olabilme İmkânı Getirilmiştir.

Arabulucular siciline kayıt şartları 6325 sayılı Kanun'un 20. maddesinde sayılmıştır Kanun'un 27. maddesiyle, 6325 sayılı Kanun'un 20. maddesinin ikinci fıkrasının (e) bendine "tamamlamak ve" ibaresinden sonra gelmek üzere "mesleğinde yirmi yıl kıdeme sahip olanlar hariç" ibaresi eklenmiştir. Düzenlemeyle, arabulucular siciline kaydedilebilmek için arabuluculuk eğitimini tamamlamaları ve gerekli diğer şartları taşımaları durumunda mesleğinde yirmi yıl kıdeme sahip olanların yazılı sınava tabi tutulmayacakları öngörülmüştür.

VI. İş Mahkemeleri Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler

Dava Şartı Arabuluculuk Görüşmelerine Katılmayan Tarafın, Açılan Davada Kısmen veya Tamamen Haklı Çıkarsa Yargılama Giderlerinin Tümünden Değil Yarısından Sorumlu Tutulacağı Düzenlenmiştir.

Kanun'dan önce 7036 sayılı Kanun'un 3/12 maddesinde yer alan *"Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilir ve bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çıksa bile yargılama giderlerinin tamamından sorumlu tutulur. Ayrıca bu taraf lehine vekâlet ücretine hükmedilmez."* şeklindeki düzenleme, Arabuluculuk Kanunu'nda yapılması öngörülen değişiklik ile paralel olarak değiştirilmiştir.

Madde 3/12'nin yeni halindeki düzenleme *"Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilir ve bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çıksa bile karşı tarafın ödemekle yükümlü olduğu yargılama giderlerinin yarısından sorumlu tutulur. Ayrıca bu taraf lehine Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenen vekâlet ücretinin yarısına hükmedilir."* şeklindedir.

VII. Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'da Yapılan Değişiklikler

Bölge Adliye Mahkemeleri Hukuk Dairelerinin Görev Hususunda Karar Verme Usulleri Yeniden Düzenlenmiştir.

Kanun'un 13. maddesiyle 5235 sayılı Kanun'un 35. maddesinden sonra gelmek üzere "Hukuk Daireleri İş Bölümü İncelemesi" başlıklı 35/A maddesi eklenmiştir. Eklenen maddede, istinaf incelemesi için dosya kendisine gönderilen hukuk dairesinin 1 ay içerisinde ön inceleme yaparak görev hususunda karar vermesi öngörülmektedir. Gönderme kararı üzerine dosya kendisine gelen hukuk dairesi ise görevli olmadığına dair kanaatini 2 hafta içerisinde yapacağı ön inceleme sonucunda bildirecektir ve görevli olmadığı kanaatine ulaşırsa geçici hukuki koruma tedbirlerine ilişkin talepler hakkında da karar vermek suretiyle dosyayı hukuk daireleri başkanlar kuruluna gönderecektir. Maddeye göre kurulun görev hususunda vereceği karar kesindir. Belirlenen bu

sürelerden sonra ise gönderme kararı verilemeyecek, ilgili inceleme dosya kendisine gönderilen dairece yapılacaktır.

Av. Dr. iur. Onur Ergöner, Yönetici Ortak
Berna Uygun, Stajyer Avukat